

PROJEKT KONSTYTUCJI PAŃSTWA POLSKIEGO,
przyjęty dn. 28 lipca 1917 r. przez Komisję Sejmowo-Konstytucyjną
Tymczasowej Rady Stanu.

I. Państwo Polskie.

- Art. 1. Państwo Polskie jest niepodległe.
- Art. 2. Władzę ustawodawczą sprawuje w Państwie Polskiem Król łącznie z Sejmem; władzę wykonawczą sprawuje Król sposobem w Konstytucji przepisany; władzę sądową sprawują w imieniu Króla sądy konstytucyjnie niezależne.

II. Król.

- Art. 3. Osoba Królewska jest uświęcona i nietykalna.
- Art. 4. Królowie polscy będą wyznania rzymsko-katolickiego.
Królowa nie może należeć do innego wyznania.
Potomstwo Królewskie winno być wychowywane w wierze rzymsko-katolickiej.
- Art. 5. Król zamieszkuje stale w granicach państwa.
- Art. 6. Bez zgody Sejmu Król polski nie może być naczelnikiem innego państwa.
- Art. 7. Koronacja winna się odbyć przed upływem trzech miesięcy od chwili objęcia rządów przez Króla. Podczas koronacji Król złoży przysięgę według rot, zawartej w niniejszej ustawie.
- Art. 8. Król wydaje rozporządzenia potrzebne dla wykonania ustaw, o ile one same nie zawierają innego postanowienia.
Rozporządzenia winny być zgodne z ustawami.
- Art. 9. Król zwołuje, otwiera, odracza i zamyka Sejm, równocześnie Senat i Izbę Poselską.

Odroczenie wymaga zgody Sejmu, jeżeli ma być w ciągu tej samej Sesji powtórzone lub jeżeli przerwa ma trwać dłużej niż trzydzieści dni.

Sesja trwa od dnia zebrania się Sejmu aż do dnia zamknięcia go przez Króla.

- Art. 10. Król może rozwiązać Izbę Poselską i obieralną część Senatu razem lub oddzielnie, poczem winien zarządzić, aby wybory odbyły się w ciągu 90 dni po rozwiązaniu i aby Sejm w nowym składzie zebrał się w ciągu dalszych dni 10-ciu.

Rozwiązanie Izby Poselskiej lub obieralnej części Senatu spowoduje koniec sesji sejmowej.

- Art. 11. Król sprawuje władzę wykonawczą przez odpowiedzialnych ministrów.

- Art. 12. Król mianuje i odwołuje ministrów oraz obsadza na ich wnioski urzędy państwowe, wyjąwszy wypadki przewidziane w ustawach.

- Art. 13. Król jest naczelnym wodzem sił zbrojnych.

- Art. 14. Król nadaje tytuły, ordery i inne odznaczenia.

Do tytułów rodowych nie mogą być przywiązane żadne przywileje.

Obywatele polscy mogą przyjmować tytuły, ordery i inne odznaczenia od obcych monarchów i rządów tylko za zezwoleniem Królewskim.

- Art. 15. Prawo bicia monety ma być wykonywane w imieniu Królewskim według przepisów oddzielnej ustawy.

- Art. 16. Król władny jest prawem łaski darować lub złagodzić karę, przez sąd karny prawomocnie orzeczoną, oraz znieść skutki prawne tej kary. Wszelako minister, skazany przez Trybunał Stanu za pogwałcenie Konstytucji lub innej ustawy, może być ułaskawiony tylko na wniosek tej Izby Sejmowej, która go postawiła w stan oskarżenia.

Król władny jest również umorzyć sądowe postępowanie karne, ale tylko w wypadkach, w których to przewidują ustawy.

- Art. 17. Król jest przedstawicielem państwa w stosunkach międzynarodowych, wypowiada za uprzednią zgodą Rady Ministrów wojnę, zawiera umowy z innemi państwami. Wszelako umowy handlowe i celne oraz umowy, które trwale obciążają pod względem finansowym państwo w całości lub w części, albo zawierają przepisy prawne dla obywateli, albo spowodują zmianę granic państwa, wymagają uprzedniej zgody Sejmu.

- Art. 18. Król otrzymuje dla siebie, rodziny i dworu uposażenie,

którego wysokość i rodzaj określi osobna ustawa na czas każdego panowania.

- Art. 19. Korona Królewska jest dziedziczna według zasad pierworodztwa.

Porządek dziedziczenia tronu, ustalony przy wyborze każdej dynastji, stanowić będzie część składową Konstytucji.

- Art. 20. Małżeństwo Króla wymaga uprzedniej zgody Sejmu, a małżeństwo każdego potomka dynastji — uprzedniej zgody Królewskiej.

Król, zawierając małżeństwo wbrew temu przepisowi, zrzeka się tem samem korony za siebie i za potomstwo z tego małżeństwa.

Członek dynastji, zawierając małżeństwo bez zgody Króla, traci zdolność do objęcia tronu; zdolności tej nie będzie też miało potomstwo z tego małżeństwa. Wszelako Król, za zgodą Sejmu, może zdolność do objęcia tronu temu członkowi dynastji i jego potomstwu przywrócić.

- Art. 21. Król staje się pełnoletni po ukończeniu 18 lat życia.

W ciągu ostatniego roku przed osiągnięciem pełnoletności, Król składa wobec Rady Ministrów i Marszałków obu Izb Sejmowych przysięgę według rot, zawartej w niniejszej ustawie.

Następca tronu podlega tym samym przepisom.

- Art. 22. Król pełnoletni i zdolny do sprawowania rządów, a nie mający następcy z mocy prawa, winien wyznaczyć Następcę za zgodą Sejmu na wypadek, gdyby tron miał być osierocony.

- Art. 23. Gdyby ród Królewski wygasł, albo ostatni dziedzic korony zrzekł się godności Królewskiej, jako też gdyby Król złożył koronę, nie mając następcy, Sejm wybierze Króla na wspólnem posiedzeniu obu Izb trybem przepisany dla spraw regencji w art. 32.

Zwołanie Sejmu jest obowiązkiem ostatniej Rady Ministrów, która urzęduje aż do objęcia rządów przez nowego Króla. Gdyby Rada Ministrów nie zwołała Sejmu w ciągu dni 30-tu od początku bezkrólewia, Marszałkowie Izb Sejmowych lub jeden z nich zwołają Sejm najdalej na dzień czterdziesty piąty od chwili osierocenia tronu.

Gdyby Izba Poselska lub obieralna część Senatu była rozwiązana, a wybory jeszcze nie były dokonane, zwołany będzie Sejm nadzwyczajny w dawnym składzie.

III, Regencja i opieka.

- Art. 24. Gdyby Król był małoletni lub z innego powodu rządzić nie mógł, rządy sprawować będzie Regent, jak również, gdyby Król umarł, a było możliwem, iż się narodzi pogrobowiec Następcy tronu.

Sejm powołany do wyboru Króla, może powołać na Regenta osobę wyznania rzymsko - katolickiego i narodowości polskiej na czas do objęcia rządów przez elekta.

- Art. 25. Regencję obejmuje Następcą tronu, o ile jest pełnoletni i zdolny do sprawowania rządów w chwili, gdy zachodzi potrzeba regencji. W braku takiego Następcy, Sejm wybiera na Regenta osobę wyznania rzymsko - katolickiego.

Regent wybrany przestaje być Regentem, gdy zdolny do sprawowania rządów Następcą tronu stanie się pełnoletni. W tym wypadku Następcą obejmuje regencję.

- Art. 26. Gdyby za życia Króla stało się rzeczą prawdopodobną, że Następcą tronu nie będzie mógł objąć rządów, w drodze ustawy może być wyznaczony Regent na wypadek potrzeby regencji.

Regent wyznaczony winien złożyć rządy w ręce Następcy tronu zdolnego do sprawowania rządów, skoro ten osiągnie pełnoletność.

- Art. 27. Potrzebę Regencji stwierdza Rada Ministrów.

Gdy ustanowienie regencji jest konieczne z powodu choroby lub ciężkiej ułomności fizycznej Króla, Sejm na wniosek Rady Ministrów stwierdza potrzebę regencji.

Stwierdzenie potrzeby regencji oraz objęcie regencji zostają bezzwłocznie ogłoszone w dzienniku praw Państwa.

- Art. 28. Regent wykonywa prawa i obowiązki Króla w jego imieniu, złożwszy przysięgę według roty, ustalonej w niniejszej ustawie. Jedynie przepisy Konstytucji o porządku dziedziczenia tronu i o regencji nie mogą ulegć zmianie w czasie rządów Regenta.

- Art. 29. Regent zamieszkuje stale w granicach państwa.

- Art. 30. Regent pobiera trzecią część z uposażenia pieniężnego Króla, o ile Sejm nie postanowi inaczej.

- Art. 31. Regencja ustaje, gdy Król umrze, zrzeknie się tronu lub też przyczyna ustanowienia regencji przestanie istnieć.

Ustanie potrzeby regencji stwierdza Rada Ministrów. Wszelako jeżeli regencję ustanowiono z powodu choroby lub ciężkiej ułomności fizycznej Króla, ustanie regencji stwierdza Sejm na wniosek Rady Ministrów.

Stwierdzenie ustania potrzeby regencji i zakończenie regencji winno być bezzwłocznie ogłoszone w dzienniku praw Państwa.

Jeżeli regencja ustaje, a stwierdzona zostaje potrzeba regencji z innej przyczyny, dotychczasowy Regent pozostaje przy władzy.

- Art. 32. Ilekroć w sprawie regencji wymagana jest uchwała sejmowa, a Sejm nie jest zebrany, zwołuje go Rada Ministrów. Gdyby Rada nie zwołała Sejmu w ciągu dni 30-tu od chwili, kiedy potrzeba regencji powstała, Marszałkowie Izby Sejmowych lub jeden z nich zwołają Sejm najdalej w ciągu dalszych dni piętnastu. Gdyby Izba Poselska lub obieralna część Senatu była w tym czasie rozwiązana, a wybory nie były jeszcze dokonane, zwołany będzie Sejm nadzwyczajny w dawnym składzie.

Sejm obraduje w tych sprawach na wspólnem posiedzeniu obu Izby pod przewodnictwem Marszałka Senatu według porządku sejmowania Senatu. Uchwały Sejmu zapadają prostą większością głosujących przy obecności najmniej połowy posłów i trzeciej części senatorów. Wybór Regenta odbywa się przez głosowanie tajne.

- Art. 33. Król może wyznaczyć w testamencie na wypadek małoletności Króla opiekuna narodowości polskiej i wyznania rzymsko-katolickiego. W braku takiego opiekuna sprawuje opiekę Regent, o ile Senat nie powoła na opiekunkę Matki małoletniego Króla.

- Art. 34. Na czas małoletności Króla ustanowiona będzie Rada Wychowawcza z pięciu osób.

Członkami Rady z samego prawa będą: opiekun Króla, Regent i matka Królewska, pozostałych członków Rady wybierze Senat. Przewodniczącym w Radzie będzie Regent.

Rada ustali kierunek wychowania i plan nauczania Króla, wyznaczy nauczycieli i wychowawców i sprawować będzie nadzór nad całym wychowaniem Królewskim.

W sprawie opieki nad majątkiem małoletniego Króla będzie wydana osobna ustawa.

IV. Sejm.

- Art. 35. Sejm składa się z dwóch Izb: z Senatu i z Izby Poselskiej.
- Art. 36. Senatorowie i posłowie są przedstawicielami ogółu ludności, składającej państwo, winni się kierować względami na dobro całości państwowej i nie mogą być krępowani żadnemi instrukcjami wyborców.
- Art. 37. Izba poselska składać się będzie z posłów, wybranych w głosowaniu tajnem, bezpośredniem, równem i stosunkowem przez wszystkich obywateli płci męskiej od 25-ciu lat wieku począwszy, zamieszkałych od trzech miesięcy w tej samej gminie miejskiej lub wiejskiej w chwili rozpisania wyborów.
- Art. 38. Prawo głosowania może być wykonywane tylko osobiście: głosowanie z upoważnienia nie jest dopuszczalne.
- Art. 39. Posłowie są wybierani na lat pięć, licząc od dnia otwarcia Sejmu.
- Art. 40. Wojskowi, pozostający w służbie czynnej, nie biorą udziału w wyborach.
- Art. 41. Ordynacja wyborcza określi warunki utraty prawa głosowania z powodu popełnionych przestępstw, upadłości, niedopełnienia obowiązków obywatelskich, urzędowych lub rodzicielskich, z powodu ubezwłasnowolnienia lub korzystania z dobroczynności publicznej.
- Art. 42. Wybieralni są w każdym okręgu wyborczym wszyscy obywatele państwa, odpowiadający warunkom wymaganym dla wyborców, wyjąwszy warunek ciągłości zamieszkania.
Obywatele, posiadający wykształcenie wyższe lub średnie, są wybieralni po ukończeniu 25-go roku życia, wszyscy pozostali obywatele po ukończeniu 30-go roku życia.
- Art. 43. Każdy wyborca ma prawo oddać swój głos na jedną listę kandydatów, według przepisów ordynacji wyborczej należycie zgłoszoną, i na tej liście może podkreślić tylko jedno nazwisko.
- Art. 44. Pierwsza ordynacja wyborcza ustali podział państwa na okręgi wyborcze tak, aby liczyły od 160—200 tysięcy ludności. Każdy okręg będzie wybierał po trzech posłów; liczba ta może być powiększona lub zmniejszona, ale nie dalej niż do dwóch, na skutek zmian w roz-

siedleniu ludności, a to według przepisów ordynacji wyborczej.

Art. 45. Mandaty będą przyznawane listom kandydatów poselskich w stosunku do ilości głosów, złożonych na poszczególne listy, a z pośród kandydatów każdej listy tym, którzy otrzymali największą ilość głosów.

Ordynacja wyborcza może ustalić, jaki odsetek ogółu głosów oddanych jest konieczny dla uzyskania mandatu.

Art. 46. Liczebny skład Senatu odpowiadać będzie dwom trzecim ustawowej liczby posłów.

Art. 47. Połowa senatorów jest obieralna. Czwartą część senatorów obieralnych wybierają właściciele większej własności ziemskiej, czwartą organy samorządu wiejskiego. Pozostałą liczbę senatorów obieralnych wybierają organy samorządu miejskiego, właściciele większych przedsiębiorstw przemysłowych, właściciele większych przedsiębiorstw handlowych i wyższe zakłady i instytucje naukowe—w stosunku 6 do 5 do 1 do 4.

Wybory są bezpośrednie i tajne. Wszelako dla organów samorządu miejskiego i wiejskiego może ordynacja wyborcza ustanowić wybory pośrednie.

Art. 48. Drugą połowę Senatu stanowią:

- 1) pełnoletni książęta krwi,
- 2) arcybiskup warszawski,
- 3) biskupi dyecezalni katoliccy obrządku łacińskiego, greckiego i ormiańskiego, mianowani dożywotnio przez Króla w liczbie, odpowiadającej nie mniej jak $\frac{2}{3}$ dyecezji,
- 4) jeden przedstawiciel duchowieństwa ewangelicko-
augsburskiego i jeden przedstawiciel duchowieństwa ewangelicko-reformowanego, mianowani przez Króla na czas piastowania urzędu duchownego,
- 5) Prezydent Najwyższego sądu, prezydent Najwyższego Trybunału Administracyjnego i prezes najwyższego w państwie stowarzyszenia naukowego wskazanego rozporządzeniem Królewskim,—wszyscy przez czas zajmowania tych urzędów.
- 6) senatorowie w liczbie czternastu, mianowani przez Króla na 10 lat od dnia nominacji z pośród kandydatów, przedstawionych po trzech na każde krzesło przez zrzeszenia, oznaczone rozporządzeniem Królewskim, a mianowicie:
 - a) czterej, na przedstawienie zrzeszeń rolników większych i drobnych,

- b) trzech, na przedstawienie zrzeczeń przemysłowych,
 - c) trzech, na przedstawienie zrzeczeń handlowych i współdzielczych,
 - d) trzech, na przedstawienie zrzeczeń i związków zawodowych robotniczych,
 - e) jeden, na przedstawienie zrzeczeń naukowych.
- 7) na pozostałe krzesła mianowani będą dożywotnio przez Króla znawcy spraw państwowych i społecznych, potrzeb nauki i sztuki.
- Art. 49. Senatorowie są wybierani na 10 lat, licząc od dnia otwarcia Sejmu.
Połowa wybieralnych senatorów ustępuje co lat pięć w porządku, w ordynacji wyborczej określonym.
- Art. 50. Senatorem zostać może tylko obywatel państwa polskiego płci męskiej.
- Art. 51. Nikt nie może zasiadać w Senacie i w Izbie Poselskiej w ciągu tej samej sesji.
- Art. 52. Naczelnicy państwowych władz politycznych, policyjnych, skarbowych, tudzież prokuratorowie państwa i sędziowie śledczy nie są wybieralni w okręgach wyborczych; będących w całości lub w części okręgami ich urzędowania, aż do upływu sześciu miesięcy od opuszczenia stanowiska.
Przepis ten nie dotyczy naczelników władz centralnych.
- Art. 53. Nikt nie może być równocześnie senatorem lub posłem i płatnym państwowym urzędnikiem politycznym, policyjnym lub skarbowym.
Przepis ten nie dotyczy ministrów.
- Art. 54. Na każdą sesję mianuje Król Marszałka Senatu, a senat wybiera zastępców Marszałka.
- Art. 55. Izba Poselska wybiera Marszałka Izby Poselskiej i zastępców Marszałka na czas określony w porządku sejmowania.
- Art. 56. Marszałek Senatu, Marszałek Izby Poselskiej i zastępcy Marszałków urzędują zarówno po zamknięciu sesji, jak po upływie okresu ustawodawczego, jakoteż po rozwiązaniu Izby.
- Art. 57. Ważność wyborów sprawdzają Izby. O ważności wyborów zaprotestowanych według przepisów ordynacji wyborczej, rozstrzyga Trybunał Wyborczy, złożony z człon-

ków Trybunału Kompetencyjnego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

- Art. 58. Urzędnicy publiczni, powołani do Sejmu, nie potrzebują urlopu, ani zezwolenia władzy przełożonej dla brania udziału w pracach sejmowych.
- Art. 59. Członkowie Sejmu nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za jakiekolwiek głosowanie w Izbie lub w Komisjach; za zachowanie się i za oświadczenia w Izbie lub w Komisjach odpowiadają tylko przed swoją Izbą podług przepisów porządku sejmowania.
- Art. 60. W ciągu sesji i 6 tygodni po sesji członkowie Sejmu nie mogą być pozbawiani wolności, ani też postępowanie karne nie może być przeciwko nim wdrażane bez uprzedniej zgody właściwej Izby Sejmowej, o ile nie będą schwytani na gorącym uczynku. W tym wypadku władza sądowa uwiadomi niezwłocznie prezydium właściwej Izby Sejmowej. Izba może zażądać bezzwłocznego uwolnienia niezależnie od tego, czy uwięzienie nastąpiło podczas sesji, czy przed jej rozpoczęciem.
Postępowanie karne przeciwko senatorowi lub posłowi na żądanie Izby winno być zawieszone na czas sesji.
- Art. 61. Senatorowie obieralni i posłowie w razie rozwiązania odpowiedniej Izby nie mogą być pozbawiani wolności bez prawomocnego wyroku sądowego aż do dnia zebrań się nowej Izby, o ile nie zostali schwytani na gorącym uczynku.
- Art. 62. Senatorowie i posłowie będą otrzymywali wynagrodzenie według przepisów odpowiedniej ustawy oraz będą korzystali bezpłatnie z przejazdu kolejami i ze środków rządowej komunikacji publicznej.
- Art. 63. Ordynacja wyborcza określi, jakie stanowiska zarobkowe i jakie stosunki pieniężne z rządem nie są zgodne ze stanowiskiem senatorskim lub poselskim.
- Art. 64. Sejm będzie zwoływany przez Króla corocznie w październiku lub w listopadzie oraz w miarę potrzeby.
- Art. 65. Izby Sejmowe uchwalają, każda dla siebie, swój porządek sejmowania.
- Art. 66. Senatorowie i posłowie mogą wykonywać prawo głosowania w Izbie nie inaczej, jak osobiście.
- Art. 67. Obrady sejmowe będą jawne. Wszelako przewodniczący w Izbie, jako też przedstawiciel rządu i określo-

- na w porządku sejmowania część Izby może zażądać tajności obrad w pewnym przedmiocie.

Wnioski o tajność będą rozpatrywane i głosowane przy drzwiach zamkniętych.

Art. 68. Nikt nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za sprawozdanie z jawnych obrad sejmowych zgodne z prawdą.

Art. 69. Uchwały Izb Sejmowych zapadają prostą większością głosujących przy obecności najmniej połowy członków w Izbie Poselskiej, a jednej trzeciej w Senacie. Wszelako zmiana Konstytucji lub jednorazowe pominięcie jej przepisów może być uchwalone tylko w obecności dwóch trzecich członków Izby większością dwóch trzecich osób głosujących. Projekt zmiany lub jednorazowego pominięcia przepisów Konstytucji winien być uchwalony dwukrotnie w tej samej redakcji, mianowicie drugi raz w ciągu piątego tygodnia po pierwszej uchwale.

Wszelako, gdy chodzi o jednorazowe pominięcie przepisu Konstytucji, przy głosowaniu powtórne wystarcza obecność połowy członków Izby.

Artykuł ten nie dotyczy oznaczonych w porządku sejmowania wyborów do Komisji Sejmowych.

Art. 70. Żadna ustawa nie może być wydana bez zgody Sejmu i sankcji Królewskiej.

Art. 71. Prawo początkowania ustaw przysługuje Królowi i każdej Izbie.

Art. 72. Projekt ustawy, odrzucony czy to przez Króla czy przez jedną Izbę, nie może być ponownie poddany pod obrady Sejmu w ciągu tej samej sesji.

Art. 73. Projekt ustawy, odrzucony przez jedną Izbę, lecz przyjęty przez drugą $\frac{2}{3}$ głosów na dwóch bezpośrednio po sobie następujących sesjach, może uzyskać sankcję Królewską, o ile po zliczeniu wszystkich głosów, w obu Izbach oddanych, okaże się, że za każdym razem prosta większość głosujących oświadczyła się za projektem. Wniosek o powtórne poddanie projektu ustawy pod obrady Izby, może wyjść od Króla lub od tej Izby, która projekt przyjęła.

Ustawa, wydana na podstawie niniejszego artykułu, nie może zmienić Konstytucji, ani też ordynacji wyborczej do Sejmu.

Art. 74. Projekt ustawy, przyjęty przez Sejm, staje się prawem po uzyskaniu sankcji Królewskiej.

Udzielenie sankcji winno być podane do wiado-

mości publicznej w ciągu trzech miesięcy od chwili uchwalenia projektu.

Art. 75. Ustawy są ogłaszane przez Króla w dzienniku praw Państwa z powołaniem się na przyzwolenie Sejmu.

Rozporządzenia Królewskie, zawierające przepisy prawne, winny być również ogłaszane w dzienniku praw Państwa, przyczem podany być winien przepis ustawy, upoważniający do wydania danego rozporządzenia.

Ustawy wchodzą w życie w piętnastym dniu po wydaniu numeru dziennika praw Państwa, w którym są ogłoszone, o ile same nie zawierają odmiennego postanowienia. Przepis ten dotyczy również rozporządzeń Królewskich, zawierających przepisy prawne.

Art. 76. Projekt ustawy, przez jedną Izbę Sejmową uchwalony a przez drugą zmieniony, winien być zwrócony pod obrady pierwszej.

Na wniosek jednej z Izb będzie powołana Komisja Rozjemcza, której członków wybiorą obie Izby w równej ilości. Komisja przedłoży wnioski swoje tej Izbie, która uchwaliła projekt pierwotny.

Powołanie Komisji Rozjemczej jest obowiązkowe w wypadkach niezgodności Izb co do szczegółów w uchwałach budżetowych.

Art. 77. Projekt budżetu i wszelkich ustaw podatkowych, skarbowych i wojskowych winien być wniesiony najpierw do Izby Poselskiej.

Art. 78. Sejm ustala corocznie budżet, zawierający obliczenie wszystkich przychodów i rozchodów państwa na rok następny.

Każde przekroczenie budżetu wymaga uprzedniej zgody Sejmu.

Kwoty, w budżecie oznaczone lub dodatkowo uchwalone, mogą być użyte tylko na cel, w odnośnej ustawie określony.

Jeśli budżet nie jest uchwalony, wolno pobierać tylko te podatki i daniny państwowe, których pobór jest uzasadniony ustawami, i wolno czynić tylko wydatki prawnie uzasadnione.

Art. 79. Ustawa oznacza na czas określony stan liczebny wojska w czasie pokoju.

Art. 80. Zaciągnięcie pożyczki państwowej, pozbycie, zamiana i obciążenie nieruchomości państwowego jako też przyjęcie gwarancji finansowej przez państwo nastąpić może tylko z upoważnienia ustawy.

Art. 81. Czuwanie nad tem, by przepisy art. 78 i art. 80 nie były przekraczane, należy do Naczelnej Izby Obrachunkowej z wyjątkiem postanowienia o zaciąganiu pożyczek państwowych. Naczelna Izba Obrachunkowa bada wszelkie rachunki państwa i funduszków przez państwo zawiadywanych i ustala co rok zamknięcie rachunków, które powinno zawierać wykaz wszystkich przychodów i rozchodów państwa z roku ubiegłego. Zamknięcie to wraz z uwagami Naczelnej Izby Obrachunkowej przedkłada się co rok Sejmowi dla uzyskania absolutionum.

Naczelna Izba Obrachunkowa jest władzą kolegjalną i niezależną od Ministerjów. Król mianuje członków Obrachunkowej Izby.

Członkowie korzystają z niezawisłości sędziowskiej, powinni jednak być złożeni z urzędu na zgodne żądanie obu Izb Sejmowych.

Osobna ustawa określi ustrój Naczelnej Izby Obrachunkowej i ustali jej obowiązki, niniejszem postanowieniem nie objęte.

Art. 82. Sejm wykonywa nadzór nad długami państwa według przepisów oddzielnej ustawy.

Sejm zatwierdza plan umorzenia długów.

Art. 83. Ustawy określają zasady organizacji władz administracyjnych i zakres ich działania.

Art. 84. Zmiana granic państwa wymaga zgody Sejmu także w tych wypadkach, kiedy ma nastąpić bez umowy międzynarodowej.

Art. 85. Król nie może zwolnić od przestrzegania ustawy.

Art. 86. Żadne rozporządzenie, zawierające przepisy prawne, niewyłączając królewskich, nie może być wydane inaczej, jak z upoważnienia ustawy.

Art. 87. Jeżeli Sejm nie jest zebrany, ani też zwołany być nie może w czasie, gdy okaże się nagląca konieczność natychmiastowego wydania ustawy dla zachowania bezpieczeństwa publicznego lub zaradzenia klęsce żywiołowej, może w miejsce ustawy być ogłoszone, pod odpowiedzialnością wszystkich ministrów, rozporządzenie Królewskie, mające tymczasową moc ustawy. Jednakże rozporządzenie takie nie może zmienić Konstytucji, ani też ordynacji wyborczej do Sejmu, ani też wprowadzić nowych lub podwyższyć istniejących podatków. Na mocy postanowienia niniejszego nie będzie też Król mógł pominąć artykułu 80 niniejszej ustawy.

Rozporządzenie, podpisane przez wszystkich mini-

strów, zostaje ogłoszone przez Króla, z powołaniem niniejszego postanowienia.

Rozporządzenie traci moc z samego prawa, jeżeli rząd nie przedłoży go do zatwierdzenia najbliższemu po ogłoszeniu Sejmowi, najpierw Izbie Poselskiej, w ciągu czterech tygodni po zebraniu się Sejmu, lub jeżeli jedna Izba je odrzuci lub też jeżeli Sejm go nie zatwierdzi w przeciągu 6 miesięcy po wydaniu.

Wszyscy ministrowie są odpowiedzialni za natychmiastowe zaprzestanie stosowania rozporządzenia tego rodzaju z chwilą, kiedy straciło moc obowiązującą.

Art. 88. Każda z Izb Sejmowych może zwracać się z adresami do Króla.

Art. 89. Izby Sejmowe mają prawo skierowane do nich petycje przekazywać ministrom.

Na żądanie Izby minister powinien udzielić wyjaśnień w sprawie, której petycja dotyczy.

Art. 90. W Izbie Poselskiej i w Senacie mogą być wnoszone interpelacje do ministrów trybem, w porządku sejmowania określonym.

Minister ma prawo nie udzielić odpowiedzi natychmiast, zapowiadając ją na termin określony, a także odmówić odpowiedzi w umotywowanem oświadczeniu.

Po przeprowadzeniu dyskusji nad interpelacją lub odpowiedzią ministra, Izba może uchwalić, że przyjmuje odpowiedź do wiadomości lub, że jej nie przyjmuje albo wreszcie, że przechodzi do porządku dziennego z podaniem powodów lub bez ich podania.

Art. 91. Każda Izba Sejmu może ustanowić Komisję ze swych członków w celu wyjaśnienia faktów spornych. Izba może nadać Komisji prawo wzywania świadków i znawców do złożenia zeznań na piśmie, a nawet prawo przesłuchiwania ich pod przysięgą na zasadach, ustalonych dla sądów publicznych.

Art. 92. Ministrowie i komisarze rządu mają prawo przemawiać w Izbach Sejmowych poza kolejną mówców, zapisanych do głosu.

W głosowaniach mogą brać udział tylko, o ile są członkami Izby.

Na żądanie Izby minister winien się stawić osobiście dla wysłuchania jej oświadczeń.

V. Ministrowie.

- Art. 93. Każdy akt rządowy Króla wymaga dla swej ważności podpisu odpowiedzialnego ministra. Przez podpisanie aktu minister bierze za niego odpowiedzialność.
- Art. 94. Członek rodziny Królewskiej nie może być ministrem.
- Art. 95. Rada Ministrów składa się ze wszystkich ministrów pod przewodnictwem pierwszego ministra lub jego zastępcy.
Przedmiotem obrad i uchwał Rady są sprawy polityczne, administracyjne i ustawodawcze szczególnej wagi. Zdanie każdego ministra winno być zaznaczone w protokóle posiedzeń. Po podpisaniu protokółu przez obecnych, przewodniczący przedstawia go Królowi.
- Art. 96. Rada Ministrów, obradująca pod przewodnictwem Króla, stanowi Radę Koronną.
Do Rady Koronnej należy też Następca tronu, o ile jest pełnoletni. Nadto Król może wzywać na Radę Koronną Marszałków obu Izb Sejmowych.
Radę Koronną zwołuje Król według swego uznania dla zasięgnięcia jej opinii w sprawach szczególnej wagi.
- Art. 97. Jeżeli Izba Poselska dwoma trzecimi głosów lub obie Izby prostą większością, po przeprowadzeniu dyskusji nad całokształtem działalności ministra, zażądają jego ustąpienia, minister składa urząd.
- Art. 98. Każda Izba Sejmowa może prostą większością głosów postawić ministra w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu za wszelki czyn lub zaniechanie, przez które minister przez czynności urzędowe lub przy ich pełnieniu pogwałcił Konstytucję lub jakąkolwiek ustawę umyślnie, albo przez ciężkie niedbalstwo.

VI. Sądy.

- Art. 99. Wyroki i orzeczenia sądowe są wydawane w imieniu Królewskiem.
- Art. 100. Organizacja i zakres działania wszelkich sądów, nie wyłączając wojskowych, winny być określone w drodze ustawodawczej.
- Art. 101. Sędziowie są mianowani dożywotnio przez Króla lub w jego imieniu, o ile odpowiednia ustawa nie zawiera odmiennego postanowienia.

Urząd sędziowski może objąć tylko osoba, odpowiadająca warunkom, przez prawo wymaganym.

- Art. 102. Sędziowie są samodzielni i niezawisli w wykonywaniu swego urzędu, podlegając tylko ustawom.

Sędzia może być złożony z urzędu tylko w wypadkach ustawowo przewidzianych. Władza przełożona może sędziego zawiesić w urzędowaniu tylko przy równoczesnem przekazaniu sprawy właściwemu sądowi. Sędzia może być przeniesiony na inne miejsce lub w stan spoczynku wbrew swojej woli jedynie mocą orzeczenia sędziowskiego i tylko w wypadkach i trybem ustawowo przewidzianym. Zastrzeżenia te nie dotyczą wypadków, kiedy przeniesienie sędziego na inne miejsce lub w stan spoczynku jest potrzebne na skutek zmian w organizacji sądów lub ich okręgów.

- Art. 103. Sądy nie mają prawa badania ważności ustaw, należyście ogłoszonych, natomiast mogą rozstrzygać o ważności rozporządzeń.

- Art. 104. Rozprawy przed sędzią orzekającym zarówno w sprawach cywilnych, jak karnych winny być ustne i jawne. Wyjątki od tej zasady winny być przewidziane w ustawach.

- Art. 105. Będzie ustanowiony jeden Sąd Najwyższy dla spraw sądowych cywilnych i karnych.

- Art. 106. Rozgraniczenie kompetencji sądów z jednej, a władz administracyjnych z drugiej strony, może być dokonane tylko w drodze ustawodawczej.

- Art. 107. Będzie ustanowione sądownictwo administracyjne.

- Art. 108. Będzie utworzony Trybunał Kompetencyjny, rozstrzygający w pierwszej i ostatniej instancji spory kompetencyjne pomiędzy sądownictwem zwykłym a administracyjnem, oraz pomiędzy sądami zwykłymi a władzami administracyjnymi co do kwestji, czy dana sprawa ma być przeprowadzona w drodze prawa, czy w drodze administracyjnej.

Ustawa przekazać może temu Trybunałowi rozstrzyganie także innych sporów prawno-publicznych.

Trybunał sam rozstrzygać będzie o swojej kompetencji.

Jeżeli Trybunał przekaże jakąkolwiek sprawę sądowi zwykłemu lub władzy administracyjnej, instancje te nie mogą odmówić zajęcia się nią z powodu braku kompetencji.

VII. Samorząd.

Art. 109. Ustawy określają ustrój i prawa gmin i innych jednostek samorządnych, przestrzegając przytem zasad następujących:

- 1) w sprawach własnych gmin i innych jednostek samorządnych stanowić będą rady obieralne. Wyjątki od tej zasady winny być przewidziane w ustawach. Ustawa określi wypadki, w których uchwały rad wymagać będą zatwierdzenia przełożonej władzy państwowej lub samorządnej. Poza-tem uchwały mogą być unieważnione tylko w razie niezgodności z prawem;
- 2) rady gmin i innych jednostek samorządnych obradują jawnie. Wyjątki od tej zasady powinny być przewidziane w ustawach. Budżety i zamknięcia rachunkowe wszelkich jednostek samorządnych winny być corocznie ogłaszane w sposób, oznaczony w drodze ustawodawczej;
- 3) wykonanie uchwał rad samorządnych należy do zarządu właściwych jednostek samorządnych;
- 4) ustawy określają udział zarządów jednostek samorządnych w administracji państwowej;
- 5) przewodniczącym zarządu jednostki samorządnej wyższego rzędu będzie mianowany przez Króla urzędnik państwowy, będący jednocześnie naczelnikiem państwowej ogólnej władzy administracyjnej danego okręgu. Wyjątki od tej zasady określi ustawa;
- 6) granice okręgu jednostki samorządnej wyższego rzędu mogą ulegać zmianie tylko w drodze ustawodawczej;
- 7) państwo wykonywa nadzór nad administracją gmin i innych jednostek samorządnych według przepisów ustawowych;
- 8) jednostki samorządne mogą się łączyć w związki dla przeprowadzenia szczególnych zadań, wchodzących w zakres administracji samorządnej;
- 9) prawo wyborcze w gminie nie może być ograniczone do posiadaczy nieruchomości w gminie.

VIII. Prawa i obowiązki obywateli.

Art. 110. Warunki utraty i nabycia obywatelstwa polskiego będą określone przez osobną ustawę, przyczem dla Polaków,

będących obywatelami innych państw, ustanowione będą szczególne ułatwienia.

Art. 111. Wszyscy obywatele są równi w obliczu prawa. Nie będzie przywilejów rodowych, ani stanowych.

Art. 112. Urzędy publiczne są równie dostępne dla wszystkich obywateli przy zachowaniu zasad, prawnie ustalonych.

Art. 113. Nikt nie może być pozbawiony sądu, któremu z prawą podlega.

Sądy wyjątkowe są dopuszczalne tylko w wypadkach, oznaczonych ustawami przed popełnieniem przestępstwa.

Art. 114. W myśl starodawnego polskiego prawa *Neminem captivabimus* z roku 1430, wolność osobistą obywateli poręcza się. Przeto ograniczenie wolności, zwłaszcza areztowanie i rewizja osobista, jest dopuszczalne tylko w wypadkach, ustawowo przewidzianych i w sposób, przepisany przez ustawy.

Art. 115. Ściganie obywatela i wymierzanie kary jest dopuszczalne tylko na zasadzie już istniejącej ustawy.

Śmierć cywilna, kara wywołania lub konfiskaty majątku nie może być wyrzeczona.

Art. 116. Własność prywatna obywatela jest nietykalna.

Wywłaszczenie całkowite lub częściowe może się odbyć tylko według przepisów ustawowych. Wywłaszczenie winno być uzasadnione użytecznością powszechną, w ustawie wskazaną, i wymaga wypłaty słusznego wynagrodzenia.

Art. 117. Mieszkanie obywatela jest nietykalne.

Wkroczenie do mieszkania, rewizja domowa i zatrzymanie papierów i wszelkich ruchomości może mieć miejsce tylko w wypadkach, ustawą przewidzianych, przy ścisłym zachowaniu postępowania, ustawowo przepisanego.

Art. 118. Każdy obywatel ma zupełną wolność obrania sobie miejsca pobytu i zamieszkania w państwie oraz przenoszenia swej własności, dokądkolwiek zechce. Wyjątki od tej zasady winny być przewidziane w ustawach.

Art. 119. Obywatelom przysługuje wolność wychodźstwa; ograniczenia może wprowadzić tylko ustawa.

Art. 120. Wolność wyboru zawodu i zarobkowania może być ograniczona tylko w drodze ustawodawczej.

Art. 121. Każdy obywatel może swobodnie wyrażać swe myśli w słowie, piśmie, druku i w formie obrazowej, o ile nie przekracza granic, ustawą zakreślonych.

Prasa może być poddana tylko przewidzianym w ustawach ograniczeniom.

Cenzura uprzednia nie może być ustanowiona.

Zaprowadzenie systemu koncesyjnego co do wydawania druków jest również niedopuszczalne.

Debit pocztowy nie może być odjęty przez władzę wykonawczą drukom, wydanym w granicach państwa.

Art. 122. Tajemnica korespondencji może być naruszona jedynie w wypadkach, ustawowo przewidzianych.

Art. 123. Obywatele mają prawo składać petycje pojedynczo i zbiorowo. Wszelako petycje pod nazwą zbiorową mogą być składane tylko przez władze i prawnie uznane stowarzyszenia i korporacje.

Art. 124. Obywatele mają prawo zgromadzania się i zawiązywania stowarzyszeń. Wykonywanie tych praw określa oddzielne ustawy.

Art. 125. Swoboda rozwoju narodowego i kulturalnego dla mniejszości narodowych jest w granicach jedności państwowej zagwarantowana.

Art. 126. Wolność wyznania poręcza się.

Nikt nie może być zmuszony do udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych, o ile nie podlega władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej.

Wolności wyznania nie wolno używać w sposób, naruszający ustawy.

Art. 127. Żaden obywatel nie może być pozbawiony praw, przysługujących innym obywatelom, z powodu swego wyznania.

Nikt nie może uchylać się od spełniania obowiązków publicznych z powodu swoich wierzeń religijnych.

Art. 128. Stosunek Państwa do Kościoła rzymsko-katolickiego będzie określony w porozumieniu ze Stolicą Apostolską.

Art. 129. Religja rzymsko-katolicka jest Religją Stanu: akty religijne, towarzyszące uroczystościom państwowym, odbywają się według obrządku Kościoła rzymsko-katolickiego.

Art. 130. Kościół rzymsko-katolicki, a także każdy kościół i związek religijny, przez państwo uznany, ma prawo urządzania zbiorowych i publicznych nabożeństw, może prowadzić samodzielnie swe sprawy wewnętrzne, może

zarządzać i rozporządzać swym majątkiem, pozostaje w posiadaniu i używaniu swych fundacji i funduszków oraz zakładów dla celów wyznaniowych, naukowych i dobroczynnych. Wszelako żaden kościół, ani związek religijny nie może stawać w sprzeczności z ustawami państwa.

Art. 131. Członkowie wyznań, prawnie nie uznanych, mogą spełniać czynności religijne w miejscach zamkniętych, o ile one nie są przeciwne prawu, ani obyczajności.

Uznanie wyznania może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

Art. 132. Nauka i nauczanie jest wolne. Każdy obywatel ma prawo nauczać, założyć szkołę lub zakład wychowawczy, jakoteż objąć w nim kierownictwo pod warunkami, przewidzianymi w ustawach.

Art. 133. Powszechna powinność szkolna będzie stopniowo zaprowadzona w drodze ustawodawczej.

Art. 134. Nauczanie w ludowych szkołach początkowych, utrzymywanych przez skarb państwa i jednostki samorządne, winno być bezpłatne.

Art. 135. Wszystkie szkoły i zakłady wychowawcze, zarówno publiczne, jak prywatne, podlegają nadzorowi władz państwowych.

Art. 136. Nauka religji w szkołach początkowych i średnich ogólnokształcących jest obowiązkowa dla uczniów właściwego wyznania. Kierownictwo nauki religji w szkołach spoczywa w rękach właściwego Kościoła lub związku religijnego w zakresie zgodności z zasadami odpowiedniego wyznania. Sprawa kosztów nauki religji będzie unormowana w drodze ustawodawczej.

Art. 137. W szkole początkowej nauczyciel w miarę możliwości powinien być wyznania większości dzieci.

Art. 138. Wszyscy obywatele są obowiązani do służby wojskowej.

Zwolnienia od tego obowiązku, zwłaszcza dla duchowieństwa, ustanowią osobne ustawy.

Rodzaj i sposób, porządek i czas trwania służby oraz wszelkie świadczenia na cele wojskowe określone będą w drodze ustawodawczej.

Art. 139. Siła zbrojna może być użyta do uśmierzania rozruchów wewnętrznych albo do przymusowego wykonywania ustaw tylko na żądanie władzy cywilnej przy ścisłym zachowaniu ustaw, w tym przedmiocie wydanych. Wy-

jątki od tej zasady dopuszczalne są tylko na mocy ustawy o stanie wyjątkowym.

Art. 140. Wojsko tak podczas służby, jak poza nią nie może odbywać obrad i gromadzić się bez rozkazu władzy właściwej. Zabronione są też zgromadzenia i związki rezerwistów, mające obradować nad urzędzeniami, rozporządzeniami i rozkazami wojskowymi, nawet wtedy, gdy rezerwiści nie są powołani do służby.

Art. 141. Postanowienia art. 114, 117, 123, 124 stosują się do osób należących do składu siły zbrojnej, tylko o tyle, o ile nie sprzeciwiają się temu ustawy wojskowe i przepisy o karności w wojsku.

Art. 142. Na podstawie ustaw i zgodnych z niemi rozporządzeń, zawierających przepisy prawne, mogą władze właściwe wydawać zarządzenia w poszczególnych wypadkach oraz zmuszać do stosowania się do tych zarządzeń osoby, obowiązane do ich przestrzegania.

Art. 143. Państwo obowiązane jest wynagrodzić obywatelowi szkody, które mu urzędnik państwowy cywilny lub wojskowy wyrządził przez urzędowanie, niezgodne z prawem lub obowiązkami służby.

Wniesienie skargi przeciwko państwu nie może być uzależnione od zezwolenia władzy publicznej.

Państwo może zażądać od urzędnika zwrotu odszkodowania, wypłaconego obywatelowi.

Te same przepisy stosują się do odpowiedzialności gmin i innych jednostek samorządnych za urzędników tychże jednostek.

Oddzielne ustawy rozwiną przeprowadzenie tych zasad.

Art. 144. Określone będą ustawowo warunki pod jakimi wolno pociągnąć do odpowiedzialności sądowej urzędnika cywilnego lub wojskowego za pogwałcenie prawa lub obowiązku służbowego przez czynności urzędowe lub przy ich pełnieniu.

Dochodzenie sądowe przeciwko urzędnikowi nie może być uzależnione od zgody jego władzy przełożonej. Wszelako na żądanie władzy przełożonej, ustawowo oznaczonej, rozstrzygnie sądownictwo administracyjne kwestję wstępną, czy urzędnik przekroczył swe atrybucje urzędowe lub zaniechał czynności urzędowej, do której był obowiązany.

Art. 145. Postanowienia art. 114, 117, 121, 122, 124 mogą być zawieszone czasowo przez Radę Ministrów za zezwoleniem Króla dla miejscowości, gdzieby takie zarządzenie

było nagląco koniecznem dla zachowania bezpieczeństwa publicznego.

Zawieszenie nastąpić może tylko podczas wojny albo, gdy grozi natychmiastowy wybuch wojny, jakoteż w razie rozruchów wewnętrznych, oraz w czasie, gdy odbywają się rozległe knowania, mające charakter zdrady stanu, lub zagrażające wogóle Konstytucji albo osobistemu bezpieczeństwu.

Odzielna ustawa o stanie wyjątkowym ustali przeprowadzenie tych zasad przez zwiększenie atrybucji władz cywilnych lub też ustanowienie władz wojskowych.

IX. Postanowienia przechodnie.

Art. 146. Pierwszy Sejm wybierze pierwszego Króla, ustali skład dynastji i porządek dziedziczenia tronu.

Art. 147. O ile nie będzie budżetu w chwili wejścia w życie Konstytucji, może być pierwszy budżet ustanowiony na jeden rok w trybie, określonym przez postanowienia o rozporządzeniach Królewskich, które mogą być wydane w miejsce ustawy.

Art. 148. Wszystkie podatki i inne świadczenia, na rzecz państwa ustanowione w chwili wydania niniejszej ustawy, będą pobierane nadal dopóty, dopóki postanowienia dotychczasowe nie ulegną zmianie w drodze ustawodawczej.

Art. 149. W ciągu pierwszego roku od chwili wejścia w życie Konstytucji a za zgodną uchwałą obu Izb Sejmowych i dłużej, Król może łącznie z Radą Ministrów wydawać w miejsce ustaw rozporządzenia pod odpowiedzialnością wszystkich ministrów.

Rozporządzenia te nie mogą zmienić Konstytucji, ani ordynacji wyborczej do Sejmu, ani wprowadzić nowych lub podwyższyć istniejących podatków. Zaciąganie pożyczki państwowej również nie jest dopuszczalne na mocy takiego rozporządzenia. Nie może też uleść w tej drodze zmianom ani uchyleniu ustawodawstwo, obowiązujące w dniu 1 sierpnia 1914 r. na obszarze Państwa Polskiego, a mianowicie:

- 1) ustawodawstwo cywilne za wyjątkiem dodatku do art. 698 uwaga 2 tomu 10-go części pierwszej zbioru praw Cesarstwa Rosyjskiego, dotyczące obszarów, wchodzących przedtem w skład tego Cesarstwa,

- 2) ustawodawstwo hipoteczne,
- 3) ustawodawstwo handlowe, o ile dotyczy obszarów dawnego Królestwa Polskiego w granicach z 1815 r. i ustawa wekslowa obszarów, wchodzących przedtem w skład Cesarstwa Rosyjskiego,
- 4) ustawodawstwo o uwłaszczeniu włościan, o władaniu gruntami uwłaszczoneymi i o serwitutach włościańskich z wyjątkiem jednak przepisów, dotyczących organizacji odpowiednich władz.

Rozporządzenia te tracą moc z samego prawa, jeżeli rząd nie przedstawi ich Sejmowi w przeciągu dwóch miesięcy od wydania, wnosząc je najpierw do Izby Poselskiej, albo jeżeli jedna z izb je odrzuci, albo jeżeli Sejm ich nie zatwierdzi w przeciągu 6 miesięcy od wydania.

Sejm może przedłużyć moc obowiązującą rozporządzenia.

Art. 150. Do czasu wydania ustawy o odpowiedzialności ministrów, ministra postawionego w stan oskarżenia przez Izbę Sejmową, sądzić będzie Trybunał Kompetencyjny. Trybunał ustali sposób postępowania i określi, o ile tego nie uczyni ustawa karna, karę, wszelako nie wyższą nad 10 lat więzienia.

Art. 151. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc wszelkie postanowienia z nią niezgodne.

Przysięga Królewska.

Przysięgam Bogu Wszechmocnemu i Narodowi Polskiemu na Świętą Jezusa Chrystusa Ewangelię, że mając w czci i pamięci sławne czyny i dzieła dawnych Królów, na tronie polskim poprzedników moich, Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Władysława Jagiełły, Zygmunta Augusta, Stefana Batorego, Władysława IV, Jana III, jako i krew tych, co o utraconą niepodległość walczyli, będę wiernie trzymał, chował, bronił i przestrzegał Konstytucji i praw Państwa Polskiego, będę sprawował rządy dla dobra powszechnego, ugruntowania potęgi, sławy, wolności i szczęścia Ojczyzny Polskiej, dla zachowania spokoju i zgody między wszystkimi obywatelami, ceniąc ponad życie i widoki osobiste pomyślność powszechną, służę bronić z wszystkich sił moich niepodległości państwa i całości ziem do Polski należących. Tym wszystkim celom służyć, w wierze rzymsko-katolickiej trwać, poczytuję za włożoną na mnie przez Boga i Naród świętą powinność. Tak mi Panie Boże dopomóż i Święta Jego Ewangelja. Amen.

Przysięga małoletniego Króla i Następcy tronu.

Przysięgam Bogu Wszechmocnemu i Narodowi Polskiemu, że będę stale i niezłomnie dochowywał Konstytucji i praw Państwa Polskiego. Tak mi Panie Boże dopomóż.

Przysięga Regenta.

Przysięgam Bogu Wszechmocnemu i Narodowi Polskiemu, że będę niezłomnie przestrzegał Konstytucji i rządził w imieniu Króla zgodnie z nią i ustawami państwa, oraz że dochowam wierności Królowi. Tak mi Panie Boże dopomóż.

Projekt przyjęto dn. 28 lipca 1917 r.

Wiceprzewodniczący Komisji
Sejmowo-Konstytucyjnej

Ks. H. Przeździecki wł. r.

Sekretarz Komisji Sejmowo-Konstytucyjnej
S. Dziewulski.

Sekretarz referent Biura Komisji
Sejmowo-Konstytucyjnej.
S. Urbanowicz.
